

Boj, blízkosť, poslanie (22): Naplniť svet svetlom

Ukážeme ostatným krásu sveta a života tak, ako si ich Boh predstavuje, ak túto krásu objavíme sami.

30.03.2026

„Ako zle je byť ďaleko od Boha!“, hovorí sa, že raz povedal svätý Ján Pavol II. niekomu, kto sa už roky nespovedal^[1]. Tí, ktorí nevyrastali vo viere, alebo sa od nej v mladosti vzdialili, aby ju neskôr znovu

objavili, dobre vedia, čo táto vzdialenosť znamená. Keď po prvýkrát pocítia, že sa k nim Boh chce priblížiť, môže sa stať, že to nepoznajú, alebo že si od neho držia odstup kvôli pýche či lenivosti zmeniť svoj život. Ale hneď ako sklopia zbrane, zažijú to, čo píše žalmista: „*Dominus illuminatio mea*; Pán je moje svetlo“ (Ž 27, 1). Svet sa vtedy nemení; všetko zostáva rovnaké, ale všetko sa stáva iným. Všetko sa stáva viditeľným v žiare Božieho svetla.

Chcieť vidieť

Ježiš a jeho učeníci kráčajú po rušných uliciach Jeruzalema a po slnečných cestičkách Galileje. Stretávajú sa s ľuďmi, ktorí cítia žiaru slnka na svojej koži, hoci nevidia jeho zlaté lúče, a ktorí počujú len krik davu, bez toho, aby vedeli, odkiaľ prichádza alebo čo ho spôsobuje. Sú slepí. Nemôžu sa vydať

na cestu, lebo nedokážu nasmerovať svoje kroky. Vyvolávajú smiech u posmievačov, pohrdanie pri pyšných a súcit pri bratoch. Ich životom doslova chýba perspektíva.

Zrazu sa stane niečo, čo nikto nečakal. Podnecovaná Izaiášovými proroctvami horí v hĺbke srdca malý plamienok viery a nádeje: „Vtedy sa otvoria oči slepých“ (Iz 35, 5). Nastal čas naplnenia. Bartimej volá silným hlasom: „Ježišu, synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Ježiš odpovedá: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ A on: „*Ut videam*, aby som videl.“ S mocnými a jednoduchými Ježišovými slovami – „Chod', tvoja viera ťa zachránila“ – Bartimej začína vidieť (porov. Mk 10, 46-52).

Preskočme teraz o dvadsať storočí dopredu: svätý Josemaría prechádza ulicami Logroña, pozoruje fasády a architektonické detaily, hľadajúc inšpiráciu pre svoje budúce

povolanie. Mladík prekypuje životným nadšením: rastie vo svojom srdci a ide s otvorenými očami. Jedného zimného dňa, keď krása budov kontrastuje s bielou snehovou pokrývkou, jeho pohľad spočinie na karmelitánoch, ktorí kráčajú bosí po snehu. Stopy týchto mužov svedčia o jednoduchej a odvážnej zbožnosti. Iní chodci ich síce zotrú, ale v srdci toho chlapca zostanú nezmazateľne vtlačené.

Čo táto skúsenosť prebudí v chlapcovi? Tie isté slová ako u slepca z Jericha: *Domine, ut videam!* Tak ako Bartimej, bude volať a modliť sa, a tak ako Bartimej bude vypočutý. Po desiatich dlhých rokoch modlitby, prosenia, volania a hľadania uvidí úlohu, ktorú mu Boh zveril. Ale ten deň, 2. október 1928, nebude posledným, keď sa bude modliť týmito slovami. Slová naďalej zostanú na jeho perách, pripravené na to, aby ich vyslovoval znova a

znova až do konca svojho života. Sú prejavom jeho neustálej modlitby, aby nestratil svetlo, aby nestratil Božiu blízkosť. Umožnia mu priniesť svetlo a Božiu blízkosť mnohým duším.

V protiklade k horlivej modlitbe Bartimeja a Josemaríu, ktorí *chcú vidieť*, existuje však dobrovoľná slepota: „Nechaj oči zatvorené – zdá sa, že si niektorí hovoria –, lebo v skutočnosti nie je čo vidieť. Nemysli, lebo nech robíš čokoľvek, nenájdeš pravdu a pravdepodobne ani neexistuje. Prečo sa modliť? Tak či onak, nikto nepočúva tvoju modlitbu...“. Skepticizmus, presvedčenie, že nám zostáva nanajvýš tma rozumu bez viery, je živnou pôdou pre zúfalstvo, ten stav duše, v ktorom zhasína každá túžba dosiahnuť cieľ, lebo človek sa presvedčil, že niet čo nájsť; alebo ak by aj bolo, nie je to v našich silách.

Predtým, ako uzdraví slepého alebo chorého, často počujeme, ako sa Ježiš pýta: „Čo chceš, aby som pre teba urobil?“ To nám pripomína niečo, čo už dobre vieme. Ježiš nás uzdraví len vtedy, ak prijmemo svoju chorobu a ak sa z nej chceme vyliečiť. Kto si myslí, že už vidí dokonale, nemôže vyjsť zo svojej slepoty (porov. Jn 9, 39–41). Tí, ktorí radšej majú zavreté oči alebo hlavu zaborenú do piesku, nemajú čoho sa báť od Ježiša: Pán pre nich nemôže veľa urobiť. Naopak, tí, ktorí vedia, že sú slepí, nakoniec uvidia, hoci zázrak môže trvať dlho, ako sa to stalo tomu druhému slepému, ktorý videl chodiace stromy namiesto ľudí (porov. Mk 8, 24).

V tme

Prvá strana *Božskej komédie*, tej strhujúcej cesty peklom, očistcom a nebom, začína krátkym autorovým autoportrétom. Zrelý muž, *nel mezzo*

del cammin di nostra vita, prechádza temným lesom[2]. Má oči otvorené dokorán. Nie je slepý, a predsa nevidí o moc viac ako chudák Bartimej. Kamkoľvek sa pozrie, jeho oči vždy narazia na tmú lesa. Zakopne, spadne. Zdá sa, že je odsúdený na smrť práve tam. Ako sa dostal na toto miesto? Sám priznáva, že to presne nevie, ale evanjelium nám dáva nápovedu.

Ježiš nám rozpráva o desiatich pannách, ktoré všetky stoja pred cestou v tme. Každá z nich má lampu, aby si osvetlila cestu. Päť z nich je rozvážnych a zaobstarali si olej, aby ich lampy svietili až do konca. Päť z nich je nerozvážnych, nerozumných. Zaneprázdnené mnohými vecami, zabudnú na olej. Nastáva noc a prvých päť môže pokračovať v ceste, zatiaľ čo ostatných päť zostáva pozadu, v tme (porov. Mt 25, 1-13).

Danteho temná džungľa opisuje skúsenosť blúdenia životom bez toho, aby sme presne vedeli, kam máme ísť. Ide o temnotu, v ktorej sa niekedy môžeme dobrovoľne zdržiavať:

„Nechaj svetlo zhasnuté, lebo kto vie, čo uvidíš, keď sa rozsvieti...“. Vlastná nedokonalosť, vlastné hriechy, vnímanie zla vo svete... všetko to nás niekedy zdá sa vyzýva, aby sme zostali v tme. Je noc, zdôrazňuje svätý Ján, keď Judáš opúšťa miestnosť Poslednej večere, aby zradil Ježiša (Jn 13, 30). V tme má diabol lepší prístup k dušiam. Je menej jasne rozpoznateľný ako otec lži. Človek potom možno ľahšie dovolí, aby sa jeho duša pošpinila, lebo nakoniec takmer nevidí, ako sa postupne znečisťuje. A ak niekto príde a ponúkne, že zapáli sviečku, možno to odmietne a radšej nechá všetko v tme, lebo „každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky neboli odhalené“ (Jn 3, 20). Diabol, naopak, zdá sa,

neobviňuje; zdá sa, že ak ideš s ním, tvoje hriechy nemusia byť odpustené: rozpustia sa v tme. Ale hoci si niekedy vyberáme tmú ako úkryt, v skutočnosti sme stvorení pre svetlo.

Hra svetiel

Z Danteho temnej džungle sa presúvame na Times Square v New Yorku. Je to ohromujúci zážitok. Ste obklopený jasnými svetlami, ktoré súperia o vašu pozornosť, o váš pohľad. Reštaurácie, kiná a obchody s ponukou, ktorá sa zdá byť bez hraníc, sú to zvodné paláce morálneho úpadku. Máte otvorené oči. Nie ste slepý, ani vám nechýba svetlo. A predsa na tom nie ste o moc lepšie ako Bartimej na okraji cesty, ani ako Dante v jeho temnej džungli. Vidíte *príliš veľa*; váš pohľad blúdi z miesta na miesto a ak sa na niečom zastaví, nie je to to, čo by ste skutočne chceli vidieť, ale to posledné, čo upútalo vašu pozornosť.

Ste obklopený svetlami, ale blúdite v polotme.

Svetelné reklamy na Times Square už nie sú len na jednom mieste na mape: blikajú vo vrecku každého. A nepriateľ to vie až príliš dobre. Keďže samotná tma mu nedovolí pritiahnuť duše k sebe, osvetľuje svoje cesty jasnými, ale pomínuteľnými svetlami a zároveň sa snaží zatieniť Božie cesty. Duchovný boj medzi dobrom a zlom, medzi svätým Michalom a Luciferom, medzi deťmi svetla a deťmi tmy, je preto v konečnom dôsledku bojom o osvetlenie ciest.

Zamyslime sa nad príbehom našich prvých rodičov, ktorý je aj naším príbehom. Boh zdobí celý raj krásnym svetlom a dáva Adamovi a Eve slobodu jesť zo všetkých stromov okrem jedného. Potom prichádza had a začne zhasínať svetlá v záhrade: „Takže nemáte dovolené jesť zo žiadneho stromu?“ „Naopak,“

odpovedá Eva, „môžeme jesť zo všetkých stromov okrem toho.“ A tak, úplne jednoducho, had upriamuje jej pozornosť na zakázaný strom, ktorý zostáva osvetlený uprostred záhrady, akoby neexistoval žiadny iný. Jeho plody sa teraz zdajú neodolateľné. A tak sa mení Evin pohľad a túžba. Už nevidí zvyšok raja; vidí len ten lákavý plod, zdanlivo plný božských sľubov; je ním posadnutá. Zje ho, a vtedy zhasne aj to svetlo. Raj sa vytráca. Znovu bude viditeľný až vo svetle Pána, nášho Spasiteľa (porov. Gn 3, 1-7).

Aj my sa niekedy stretávame s takýmito voľbami: či sa stíšiť na chvíľu v modlitbe, alebo sa zvalíme na gauč, aby sme si pozreli seriál alebo prečítali román. Ak zvážime obidve veci pred Bohom, je jasné, že modlitba je raj plný plodov, zatiaľ čo alternatíva nám dáva len krátky okamih oddychu a zábavy, čo je síce fajn, ale možno na inokedy. Prečo si

však tak ľahko vyberáme túto druhú možnosť? Pretože nepriateľ, a niekedy jednoducho naša vlastná krehkosť, hrá so svetlom: dokáže stlmiť svetlo modlitby, zatiaľ čo alternatíva sa javí v lákavom svetle reflektorov.

Diabol sa oblieka ako anjel svetla (porov. 2 Kor 11, 14) a vedie nás k tomu, aby sme „tmou nazývali svetlo a svetlo tmou“ (Iz 5, 20). Ale Pán chce mať „synov svetla“ (Jn 12, 36), ktorí sa naučia rozlúštiť túto hru a predovšetkým objavia a budú šíriť krásu pravého svetla: „Božie deti. — Nositelia jediného plameňa schopného osvetliť cesty ľudí na zemi, jediného svetla, v ktorom nikdy nebude tieňa, šera, tmy. — Pán nás používa ako pochodne, aby naše svetlo jasne žiarilo... Je na nás, aby mnohí neuviazli v temnotách, ale aby kráčali po cestách, ktoré vedú do večného života“[3].

Tí, ktorí zapalujú svetlo na cestách

Pohľad na našu dobu nám odhaľuje celé spektrum životných situácií, ktorými sme prešli. Ide o spôsoby nazerania na život a spôsoby, ako ho viesť, ktoré sa v ľuďoch prejavujú nie izolovane, ale súčasne, akoby vo vrstvách. Sú takí, ktorí – možno preto, že prijali skreslenú verziu evanjelia – nevidia ďalej ako na pár myšlienok, ktoré im zdanlivo vysvetľujú realitu a ktoré im predovšetkým prinášajú pokoj. Skutočnosť, že ich prístup k svetu je do veľkej miery sprostredkovaný vzťahmi a algoritmami, ktoré ich utvrdzujú v ich mentalite a životnom štýle, zmenu neľahčuje. Zároveň však tá obrovská tribúna, akou je internet, ako aj rozvíjajúca sa umelá inteligencia, môžu napokon uľahčiť neočakávané objavy.

Vedľa nich sa nachádza aj mnoho ďalších, ktorí, sklamaní relativizmom

alebo inými ideológiami, ktoré kedysi prijali, hľadajú, túžia po svetle, po zmysle. Ich hľadanie sa však niekedy mieša s určitým strachom z toho istého svetla, po ktorom túžia[4], a s rozptýlením, ktorému ich vystavuje hyperkonektivita, v ktorej žijeme. Hoci obrovský rozvoj digitálneho sveta výrazne zlepšil niektoré aspekty života, priniesol tiež neobmedzenú ponuku možností na všetkých úrovniach – cestovanie, zábava, informácie –, čo môže sťažiť osobné vzťahy, a najmä vzťah s Bohom.

My, ktorí chceme nasledovať a vyžarovať Boha, ktorý je svetlom, sa tiež niekedy ocitáme v pokušení falošného útočiska tmy alebo podliehame tej rozptýlenosti, ktorá sa zdá byť silnejšia ako my: „Rozptýliť sa. Potrebuješ rozptýlenie!... Buď tým, že otvoríš oči dokorán, aby dobre obsiahli obraz vecí, alebo tým, že ich takmer zatvoríš pre svoju

krátkozrakost'. Zatvor ich úplne! Ži vnútorným životom a uvidíš, v netušených farbách a perspektívach, nádhery lepšieho sveta, nového sveta: a spojíš sa užšie s Bohom... a spoznáš svoju úbohosť... a splynieš s Bohom... tak, že keď sa priblížiš k svojmu Otcovi, urobí ťa lepším bratom tvojich ľudských bratov“[5].

Svätý Josemaría nám hovorí o tom, aby sme mali vnútorný život, aby sa v nás *niečo dialo*, aby dynamika nášho vnútorného života bola silnejšia ako tá, ktorú nám ponúka prvý, kto príde a predáva nám rôzne iné veci. Tento život sa živí modlitbou, tichom a sviatosťami. Ale aj čítaním, písaním, filmom, umením, *podcastmi*, rozhovormi... Každá z týchto obrovských oblastí nám ponúka nielen jednoduchú zábavu na skrátenie času, ale aj možnosti rozšíriť náš vnútorný svet, obohatiť náš zážitok zo sveta, náš rozhovor s ostatnými a s Bohom.

Ukážeme ostatným krásu sveta a života tak, ako ich sníva Boh – to je pohľad viery –, ak túto krásu objavíme sami. Pán chce, aby sme videli jeho očami, ale potrebuje, aby sme chceli vidieť. A to si vyžaduje odolávať meniacim sa, ale pominuteľným svetlám sveta zameraného na najnovšie trendy; hľadať svetlo hviezd ďaleko od svetelného znečistenia tisícok ulíc, z ktorých si môžeme vybrať. Napríklad stráviť čas tým, že robíme *len jednu vec*: modlíme sa, čítame knihu, pozeráme film, rozprávame sa s niekým, bez toho, aby sme sa zároveň snažili odpovedať na správy alebo vybavovať drobné záležitosti... Táto voľba jednoduchosti nám umožňuje byť prítomní tu a teraz. Lebo len keď je tu skutočná prítomnosť, skutočná pozornosť, môže nastať zjavenie, osvietenie. A vtedy áno, budeme môcť byť svetlom, ktoré osvecuje a hreje.

„Napĺňať svet svetlom, byť soľou a svetlom (Porov. Mt 5, 13-14): tak opísal Pán poslanie svojich učeníkov. Prinášať až do posledných končín zeme dobrú zvesť o Božej láske. Tomuto by sme mali my kresťania všetci zasvätiť svoj život, či už takým alebo onakým spôsobom“[6]. Naším poslaním je osvetľovať skutočné cesty pre ľudstvo: cesty k jedinému cieľu, ktorý nesklame, cesty do neba. A je len jedna cesta, Ježiš Kristus, ale na tejto ceste je mnoho ciest, lebo On sa dá nájsť mnohými spôsobmi. „Ak kráčame vo svetle, tak ako On je vo svetle“ (1 Jn 1, 7), budeme osvecovať cesty pre mnohých, ktorí predtým ani nevedeli, že také cesty existujú. Predtým možno nevideli nič iné ako horizont pôžitku alebo úspechu. Teraz vidia krajinu s chodníkom plným radostných ľudí a na konci svetlo vychádzajúceho slnka, vzkrieseného Pána.

[1] Citované v: Pacheco, J.-F. *Milovať a byť šťastný*, Madrid, Rialp, 2007, kap. 6.

[2] Dante Alighieri, *Božská komédia*, Peklo, spev prvý. „Nel mezzo del cammin di nostra vita“ (v polovici cesty nášho života) je slávny verš, ktorým začína toto vrcholné dielo svetovej literatúry.

[3] Svätý Josemaría, *Vyhŕňa*, bod 1; pozri takisto *List 6*, bod 3.

[4] Porov. Lev XIV, *Homília*, 25-12-2025.

[5] Svätý Josemaría, *Cesta*, bod 283.

[6] Svätý Josemaría, *Íst s Kristom*, bod 147.

Niko Schonebaum – Carlos Ayxelà

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-22-
naplnit-svet-svetlom/](https://opusdei.org/sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-22-naplnt-svet-svetlom/) (31.03.2026)